

NGHIÊN CỨU CÁC ĐIỀU KIỆN PHÁT TRIỂN DU LỊCH CỘNG ĐỒNG TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN LANG CHÁNH, TỈNH THANH HÓA

Lê Quang Hiếu¹, Lê Thị Bình¹, Hoàng Văn Thanh²

TÓM TẮT

Phát triển du lịch cộng đồng (DLCĐ) đang là hướng đi của nhiều quốc gia, nhiều địa phương nhằm bảo tồn và phát huy giá trị văn hoá truyền thống, gìn giữ môi trường và hệ sinh thái. Nghiên cứu tập trung đánh giá thực trạng phát triển DLCĐ trên địa bàn huyện Lang Chánh, tỉnh Thanh Hóa, qua đó xem xét các điều kiện phát triển DLCĐ bằng việc khảo sát, lấy ý kiến của người dân tại địa phương. Nghiên cứu sử dụng các phương pháp điền dã, phỏng vấn sâu để thu thập dữ liệu, đồng thời sử dụng các phương pháp: thống kê mô tả, phân tích, so sánh... để xử lý các dữ liệu thu thập được. Từ kết quả nghiên cứu này, chúng tôi đề xuất giải pháp nhằm thúc đẩy phát triển các mô hình DLCĐ trên địa bàn huyện Lang Chánh, tỉnh Thanh Hóa trong thời gian tới.

Từ khóa: *Phát triển, du lịch, cộng đồng, huyện Lang Chánh.*

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Hiện nay, DLCĐ được xem là loại hình du lịch mang lại nhiều lợi ích nhằm phát triển kinh tế bền vững cho người dân địa phương, được phát triển trên cơ sở các giá trị văn hóa của cộng đồng, do cộng đồng dân cư quản lý, tổ chức khai thác và hưởng lợi [6]. Hầu hết các quan niệm về DLCĐ đều cơ bản thống nhất sự tham gia của cộng đồng và trao quyền cho cộng đồng là điều cốt lõi của loại hình du lịch này. Tuy nhiên, quan niệm này đang được coi là đồng nghĩa với các loại hình du lịch khác như: du lịch sinh thái, du lịch nông thôn..., mặc dù, về bản chất là khác nhau. Điểm khác biệt riêng vốn có của DLCĐ khi so sánh với những loại hình du lịch khác, đó là loại hình du lịch này do cộng đồng dân cư quản lý. Với mục tiêu hướng đến sự phát triển bền vững, DLCĐ đã được xem là một trong những công cụ hữu hiệu góp phần cải thiện sinh kế cho người dân, đồng thời giúp bảo tồn, phát huy giá trị văn hóa bản địa, và nguồn tài nguyên du lịch tự nhiên gắn với cộng đồng tại điểm đến. Chính vì thế, DLCĐ là loại hình du lịch được quan tâm đầu tư phát triển tại nhiều địa phương vùng sâu, vùng xa, vùng kinh tế khó khăn của Việt Nam.

Phát triển DLCĐ được xem là quá trình thay đổi theo hướng tiến bộ về mọi mặt, thúc đẩy các chiến lược vì người nghèo trong môi trường cộng đồng, bao gồm sự thay đổi cả về lượng và về chất của DLCĐ ở mỗi địa phương, mỗi quốc gia. Phát triển DLCĐ luôn hướng tới mục tiêu kép về kinh tế và xã hội, vừa mang lại thu nhập, tạo công ăn, việc làm cho cộng đồng dân cư, vừa góp phần đảm bảo an sinh xã hội, bảo tồn văn hóa, bảo vệ môi trường [5].

¹ Khoa Kinh tế - Quản trị kinh doanh, Trường Đại học Hồng Đức; Email: lequanghieu@hdu.edu.vn

² UBND huyện Lang Chánh, tỉnh Thanh Hóa

Lang Chánh là địa phương có nhiều lợi thế để phát triển DLCĐ, với nhiều cảnh quan tự nhiên, nhiều di tích lịch sử văn hóa có giá trị, đa dạng sắc màu văn hóa của các dân tộc Thái, Mường. Để thu hút du khách, người dân bản địa đang đa dạng hóa các sản phẩm [2]. Chính quyền địa phương đang tích cực khai thác lợi thế đầy mạnh phát triển loại hình DLCĐ. Đây là loại hình du lịch mang lại nhiều lợi ích phát triển kinh tế bền vững cho địa phương, không chỉ giúp người dân bảo vệ tài nguyên môi trường sinh thái, mà còn để bảo tồn và phát huy nền văn hoá truyền thống bản địa độc đáo [3].

Có thể nói, DLCĐ không chỉ mang lại lợi ích về kinh tế - xã hội, mà còn góp phần bảo tồn văn hóa truyền thống, giữ gìn cảnh quan thiên nhiên của địa phương. Nghị quyết Đại hội Đảng bộ huyện Lang Chánh lần thứ XXI, nhiệm kỳ 2020 - 2025, cũng đã đề ra các mục tiêu, nhiệm vụ nhằm phát triển DLCĐ tại địa phương [1], huyện Lang Chánh đã ban hành nhiều Chương trình hành động nhằm phát triển du lịch gắn với bảo tồn, phát huy bản sắc văn hóa địa phương; tích cực tuyên truyền nâng cao nhận thức của người dân về việc khai thác tiềm năng, lợi thế của địa phương để làm du lịch sinh thái. Tuy nhiên, hiện nay hoạt động DLCĐ trên địa bàn huyện chưa thực sự mang lại hiệu quả kinh tế cao, sản phẩm DLCĐ chưa có nét đặc trưng, chưa có sức hấp dẫn đối với khách du lịch trong nước và quốc tế. Vì thế, cần đề ra những cơ chế, chính sách khuyến khích, hỗ trợ phát triển loại hình DLCĐ, góp phần gia tăng thu nhập cho người dân tại địa phương.

2. CƠ SỞ LÝ THUYẾT VÀ PHƯƠNG PHÁP THU THẬP, XỬ LÝ DỮ LIỆU

2.1. Cơ sở lý thuyết

Theo tổ chức Quốc tế về Bảo tồn Thiên nhiên (WWF, 2001): “DLCĐ là loại hình du lịch mà ở đó người dân địa phương có sự kiểm soát và trực tiếp tham gia vào sự phát triển và quản lý các hoạt động du lịch và phần lớn lợi nhuận thu được từ hoạt động du lịch đó sẽ được giữ lại cho người dân địa phương” [12], tại khoản 15, Điều 3, Luật Du lịch Việt Nam 2017 quy định “DLCĐ là loại hình du lịch được phát triển dựa trên cơ sở các giá trị văn hóa của cộng đồng, do cộng đồng dân cư quản lý, tổ chức khai thác và hưởng lợi” [6].

Báo cáo của Ủy ban Phát triển bền vững của Liên Hiệp Quốc tại Hội nghị thượng đỉnh về phát triển bền vững, tổ chức tại Johannesburg, năm 2002 chỉ ra “Phát triển bền vững để mang lại nhiều lợi ích hơn cho cộng đồng dân cư tại các điểm du lịch, đồng thời đảm bảo duy trì sự phát triển bền vững của các yếu tố văn hóa và môi trường nơi sống của họ”. Cũng tại hội nghị này, Tổ chức Du lịch Thế giới (UNWTO) đã đưa ra sáng kiến phát triển du lịch bền vững gắn với xóa đói giảm nghèo hay gọi là sáng kiến STEP. Với sáng kiến này, UNWTO đã cùng với chính phủ các nước xác định và tài trợ cho một số dự án phát triển du lịch có khả năng xóa đói giảm nghèo [11].

Đối với loại hình DLCĐ thì sự hấp dẫn của tài nguyên thiên nhiên, sự đầu tư về cơ sở hạ tầng, dịch vụ và sự xúc tiến du lịch là các yếu tố ảnh hưởng tới sự phát triển của loại hình du lịch này. Bên cạnh đó, thể chế, năng lực kinh tế, sự hỗ trợ của chính quyền địa phương và cộng đồng, nguồn vốn sẵn có của chính phủ và sự tham gia của khu vực tư nhân cũng là những yếu tố chính thúc đẩy phát triển DLCĐ.

Trên cơ sở tổng quan tình hình nghiên cứu, ngoài mục đích thực hiện khảo sát ý kiến của người dân địa phương về các điều kiện phát triển DLCĐ trên địa bàn huyện Lang Chánh, tỉnh Thanh Hóa, với định hướng nghiên cứu là xác định các yếu tố ảnh hưởng đến phát triển

DLCĐ tỉnh Thanh Hóa. Theo đó, các điều kiện ảnh hưởng đến phát triển DLCĐ trong nghiên cứu này cũng chính là các yếu tố độc lập ảnh hưởng tới sự phát triển DLCĐ trên địa bàn huyện Lang Chánh, bao gồm: (1) Sự hấp dẫn của tài nguyên du lịch (với 4 biến quan sát); (2) Chính sách phát triển du lịch (4 biến quan sát); (3) Cơ sở vật chất hạ tầng phục vụ du lịch (4 biến quan sát); (4) An toàn an ninh tại địa phương (4 biến quan sát); (5) Cộng đồng địa phương (3 biến quan sát). Như vậy, nghiên cứu có tổng cộng 22 biến quan sát, trong đó: các điều kiện ảnh hưởng đến sự phát triển DLCĐ huyện Lang Chánh (các yếu tố độc lập) bao gồm 19 biến quan sát; sự phát triển DLCĐ huyện Lang Chánh (biến phụ thuộc) bao gồm 3 biến quan sát.

2.2. Phương pháp thu thập dữ liệu

Phương pháp thu thập số liệu thứ cấp: số liệu được thu thập từ báo cáo của các cơ quan Nhà nước như: Ủy ban nhân dân tỉnh Thanh Hóa, Cục Thống kê tỉnh Thanh Hóa, Sở Văn hóa - Thể thao và Du lịch (các báo cáo ngành du lịch giai đoạn 2021 - 2023).

Phương pháp thu thập số liệu sơ cấp: số liệu được thu thập thông qua việc khảo sát cộng đồng dân cư về các điều kiện phát triển DLCĐ huyện Lang Chánh, tỉnh Thanh Hóa, với cỡ mẫu trong nghiên cứu được xác định như sau:

Đối với phân tích nhân tố khám phá EFA theo nghiên cứu của Hair, J. F và cộng sự (2009), cho tham khảo về kích thước mẫu dự kiến [10]. Theo đó, kích thước mẫu tối thiểu gấp 5 lần tổng số biến quan sát. Đối với phân tích hồi quy đa biến: cỡ mẫu tối thiểu cần đạt được theo công thức là $50 + 8 * m$ (m : số biến độc lập) [7]. Như vậy, với 22 biến quan sát trong phiếu hỏi, thì mẫu tối thiểu của nghiên cứu là $22 * 5 = 110$. Mẫu nghiên cứu được thu thập theo phương pháp phi xác suất kiểu thuận tiện, lấy mẫu ngẫu nhiên đối với người dân huyện Lang Chánh, tỉnh Thanh Hóa. Để dự phòng những trường hợp mẫu không hợp lệ, sai quy cách, sai đối tượng thì số lượng phiếu khảo sát được phát ra là 300 phiếu. Nghiên cứu sử dụng thang đo Likert 5 mức độ: 1 - Rất không đồng ý; 2 - Không đồng ý; 3 - Bình thường; 4 - Đồng ý; 5 - Rất đồng ý. Thời gian khảo sát: từ tháng 12/2023 đến tháng 02/2024.

2.3. Phương pháp xử lý dữ liệu

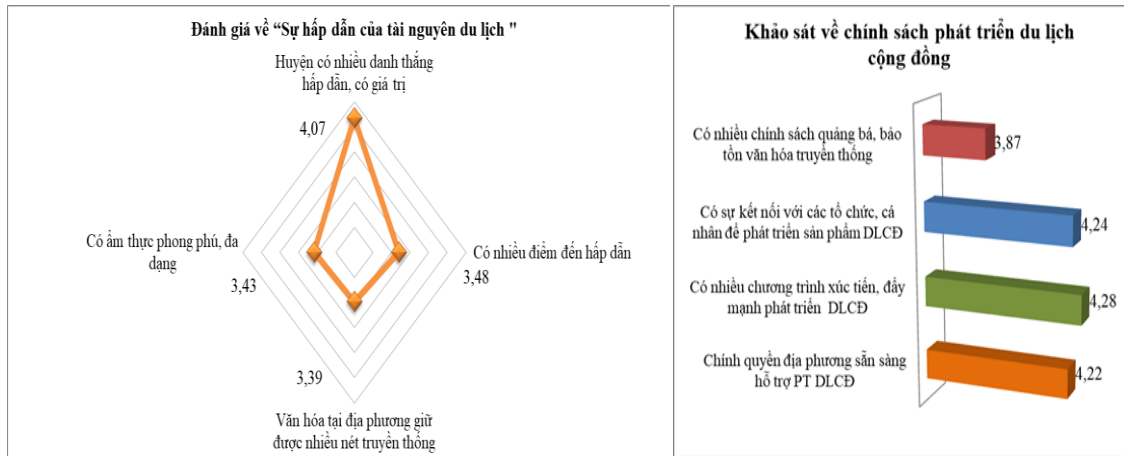
Dữ liệu sau khi thu thập được mã hóa, nhập liệu, có 275 phiếu hợp lệ được đưa vào xử lý bằng phần mềm Microsoft Excel và SPSS.20. Phương pháp nghiên cứu định lượng được sử dụng chủ yếu trong nghiên cứu như: thống kê mô tả; kiểm định độ tin cậy Cronbach's Alpha nhằm loại đi những biến quan sát và thang đo không phù hợp và phân tích nhân tố khám phá (EFA) để xem xét sự thích hợp của phân tích nhân tố và sự tương quan của các nhân tố trong nghiên cứu.

3. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ THẢO LUẬN

3.1. Thực trạng phát triển DLCĐ huyện Lang Chánh

Kết quả khảo sát yếu tố “Sự hấp dẫn của tài nguyên du lịch”, các biến quan sát đều được đánh giá ở mức khá tốt, dao động từ 3,43 đến 4,07. Trong đó, các đáp viên được hỏi đều đồng ý với nhận định: Lang Chánh là huyện có nhiều danh thắng hấp dẫn, có giá trị và có nhiều điểm đến hấp dẫn. Có thể nói, Lang Chánh là một trong những huyện miền núi được thiên nhiên ưu ái ban tặng cho hệ thống rừng nguyên sinh phong phú, có quần thể thác nước hùng vĩ trải khắp các địa phương trong huyện. Bên cạnh những thác nước nổi tiếng như: thác

Ma Hao, thác hón Lối... những địa danh đã gắn liền với vị anh hùng áo vải Lê Lợi và nghĩa quân Lam Sơn, trên địa bàn huyện Lang Chánh còn có nhiều thác nước lớn, nhỏ khác như: thác Bảy tầng ở Bản Năng Cát, xã Trí Nang; thác Ông (hay còn gọi là thác Lê Lợi) ở khu phố Oi, thị trấn Lang Chánh; thác Tái E xã Đồng Lương; thác Áp Pa ở xã Giao An; thác Ròng; thác Sao Ba; thác Kéng Húng... [8]. Ngoài ra, huyện Lang Chánh còn có vô số thắng cảnh thiên nhiên đẹp, độc đáo, khí hậu mát lành gắn với bản sắc văn hóa của đồng bào bản địa. Nhiều điểm đến hấp dẫn đang được định hình và triển khai như: du lịch nông nghiệp, khám phá tại làng Thung, xã Đồng Lương; du lịch nghỉ dưỡng với hệ thống homestay tại Bản Ngày; Khu trải nghiệm, khám phá, cắm trại ở bản Nà Đang, xã Lâm Phú; Khu ruộng bậc thang bản Ngàn Pốc, bản Peo, xã Yên Thắng...

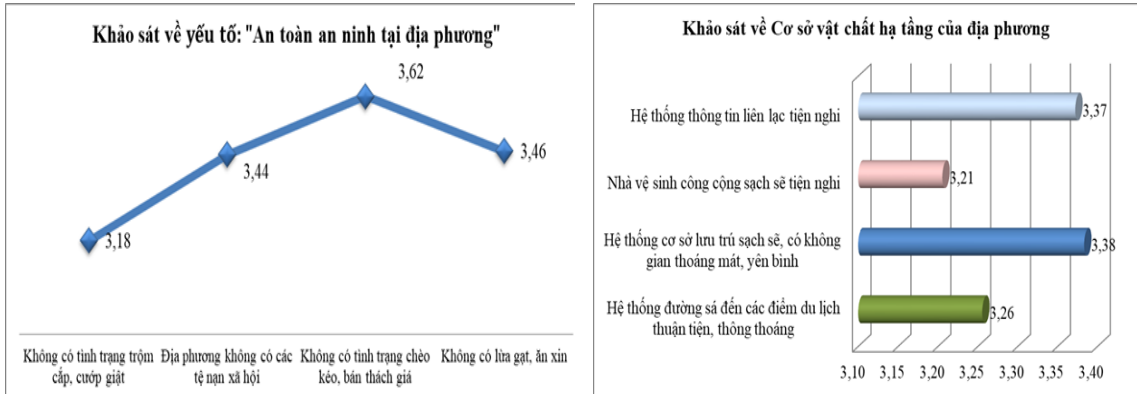
Biểu đồ 1. Kết quả khảo sát yếu tố “sự hấp dẫn của tài nguyên du lịch” và “chính sách phát triển DLCD”

(Nguồn: Kết quả khảo sát của nhóm tác giả)

Hiện nay, trên địa bàn huyện Lang Chánh đã có một số điểm đến được xếp hạng cấp tỉnh như: Di tích lịch sử văn hóa Chùa Mèo (xã Quang Hiến), danh lam thắng cảnh thác Ma Hao (xã Trí Nang), thác Hón Lối (xã Giao Thiện), Đền Tiên Púa (xã Giao Thiện), đền thờ ông Lê Phúc Hoạch (xã Đồng Lương), miếu Cầm (xã Tam Văn), đền thờ Lê Lợi (xã Trí Nang), chùa Trô (xã Giao An) [9]. Để kết nối các điểm đến thành hệ thống những điểm du lịch phục vụ du khách, chính quyền địa phương bước đầu đã tiến hành khảo sát, xây dựng kế hoạch, đưa ra định hướng làm cơ sở hình thành các tour, tuyến du lịch phù hợp với từng điểm, từng địa phương, cùng với đó, huy động mọi nguồn lực để xây dựng hệ thống hạ tầng, giao thông kết nối các điểm đến, từng bước hình thành các khu, điểm du lịch mang tính chuyên nghiệp, bảo tồn và phát huy các giá trị văn hóa truyền thống của dân tộc.

Kết quả khảo sát yếu tố “Chính sách phát triển du lịch”, các tiêu chí đều được đánh giá ở mức khá tốt, có giá trị trung bình dao động từ 3,87 đến 4,24. Trong đó, tiêu chí được đánh giá cao nhất là có sự kết nối với các tổ chức, cá nhân để phát triển sản phẩm du lịch và có nhiều chương trình xúc tiến, đẩy mạnh phát triển du lịch. Nhìn chung, chính quyền địa phương đang rất chú trọng đến việc đẩy mạnh phát triển du lịch nói chung và DLCD nói riêng tại Lang Chánh. Năm 2021, huyện Lang Chánh đã công bố quy hoạch chi tiết tỷ lệ 1/500 khu du lịch sinh thái bản Năng Cát - thác Ma Hao, xã Trí Nang [8]. Theo quy hoạch, khu du lịch sinh thái có tổng

diện tích 17,4 ha, nằm trên địa bàn bản Năng Cát khoảng 14,3 ha, thác Ma Hao khoảng 3,1 ha, dự kiến tổng mức đầu tư khoảng 113,407 tỷ đồng, được đầu tư xây dựng với tính chất là khu du lịch sinh thái, nghỉ dưỡng, khám phá danh thắng thiên nhiên...

Biểu đồ 2. Kết quả khảo sát yếu tố “cơ sở vật chất hạ tầng” và “an toàn an ninh tại địa phương”

(Nguồn: Kết quả khảo sát của nhóm tác giả)

Kết quả khảo sát yếu tố “Cơ sở vật chất hạ tầng” cho thấy, người dân đánh giá các tiêu chí ở mức trung bình, với giá trị trung bình dao động từ 3,21 đến 3,38 (< 3,4 điểm). Về đường bộ, huyện Lang Chánh có Quốc lộ 15A chạy qua, là con đường chiến lược quan trọng của tỉnh, nối liền các huyện miền núi và với trung tâm thành phố Thanh Hóa. Lang Chánh với vị trí địa lý, giáp ranh với nhiều xã, huyện khác trong tỉnh cũng như có đường quốc lộ 15A chạy qua, đây là một lợi thế lớn để phát triển hoạt động du lịch sinh thái, DLCĐ; từ đây có thể kết nối với các điểm du lịch lân cận của các huyện: Bá Thước, Mường Lát, Quan Sơn, Thường Xuân, Ngọc Lặc để hình thành nên các tuyến du lịch đặc thù phía Tây của tỉnh Thanh Hóa. Theo thống kê của UBND huyện Lang Chánh, hiện nay trên địa bàn huyện có 08 cơ sở lưu trú dạng nhà nghỉ, công suất đón trên 150 lượt khách/ngày/đêm; có 14 cơ sở lưu trú dạng homestay nghỉ dưỡng tại khu du lịch bản Năng Cát, thác Ma Hao, công suất đón khoảng trên 200 lượt khách/ngày/đêm. Giai đoạn 2020 - 2022, do tình hình dịch Covid-19 diễn biến phức tạp, nên lượng khách du lịch tới các điểm đến trong huyện giảm mạnh, chủ yếu là khách trong nước, khách địa phương và các vùng lân cận. Tổng lượt khách đạt khoảng 13.500 lượt người, doanh thu từ các hoạt động du lịch trên địa bàn huyện ước đạt 3,8 tỷ đồng [8].

Cơ sở kinh doanh ăn uống tại khu vực chủ yếu phục vụ người dân tại địa phương, nên hầu hết có quy mô nhỏ, chưa chuyên nghiệp. Với mô hình lưu trú tại nhà dân (homestay), khách thường ăn cùng chủ nhà, giá không niêm yết và thường rẻ, nên đa số du khách đều có thái độ hài lòng khi được thưởng thức các món ăn truyền thống của địa phương. Phương tiện vận chuyển chủ yếu trong khu vực là xe khách, hầu như chỉ đáp ứng nhu cầu đi lại của dân địa phương, chưa thực sự đáp ứng được nhu cầu vận chuyển du lịch. Bên cạnh đó, các dịch vụ vui chơi giải trí, kinh doanh hàng hóa, đồ lưu niệm, hệ thống dịch vụ tiện ích công cộng (thông tin, kinh tế, y tế, vui chơi - giải trí,...) còn nhiều hạn chế nên phần nào ảnh hưởng đến quá trình lưu trú của khách.

Hàng năm, huyện Lang Chánh cử các cán bộ tham gia bồi dưỡng, nâng cao nguồn nhân lực du lịch và kiến thức thuyết minh viên, trang bị những kiến thức cơ bản cho người dân địa phương về các cách giao tiếp, ứng xử đối với khách du lịch, quan tâm đến công tác quảng bá về du lịch. Đồng thời, cải tạo, nâng cấp cơ sở vật chất phục vụ khách du lịch ăn uống, nghỉ ngơi; khôi phục các nghề thủ công truyền thống; hỗ trợ các gia đình kinh phí trang bị cơ sở vật chất, hạ tầng phục vụ du lịch. Các dịch vụ du lịch cũng đang dần được hình thành; vấn đề vệ sinh môi trường, an toàn thực phẩm, an ninh trật tự... cũng đang được UBND Lang Chánh hết sức quan tâm [8].

Kết quả khảo sát các tiêu chí của yếu tố “An toàn an ninh”, được người dân đánh giá ở mức trung bình, với điểm trung bình dao động từ 3,18 đến 3,62 điểm. Để tìm hiểu về tình hình an toàn an ninh tại huyện Lang Chánh, nghiên cứu đã khảo sát thực địa trên địa bàn huyện cũng như phỏng vấn sâu chính quyền địa phương thì được biết: Lang Chánh là huyện biên giới, với trên 90% dân số trong huyện là người dân tộc thiểu số, đời sống Nhân dân còn nhiều khó khăn, trình độ dân trí không đồng đều, hiểu biết pháp luật còn hạn chế, vì vậy tình hình an ninh trật tự (ANTT), an toàn xã hội luôn tiềm ẩn nhiều yếu tố phức tạp. Do đó, thời gian qua, công an huyện đã chủ động nắm bắt tình hình, giải quyết các vụ việc liên quan đến ANTT ngay tại cơ sở, không để hình thành “điểm nóng”, phức tạp về ANTT; bảo vệ tuyệt đối an ninh, an toàn các sự kiện chính trị, văn hóa trên địa bàn huyện. Theo số liệu thống kê, tính đến cuối năm 2023, trên địa bàn huyện đã không xảy ra tội phạm hoạt động theo băng, ổ nhóm, hoạt động theo kiểu “xã hội đen”; không có tụ điểm phức tạp về ma túy, các hành vi vi phạm pháp luật về kinh tế, môi trường cũng có dấu hiệu giảm so với năm 2022 [8].

Bảng 1. Kết quả khảo sát yếu tố “cộng đồng địa phương”

TT	Cộng đồng địa phương	Mức độ đánh giá										GTTB
		Rất không đồng ý		Không đồng ý		Bình thường		Đồng ý		Rất đồng ý		
		SL	%	SL	%	SL	%	SL	%	SL	%	
1	Người dân địa phương thân thiện, hiếu khách	0	0	0	0	65	56	78	43,33	37	20,56	3,84
2	Người dân luôn có ý thức lưu giữ những nét sinh hoạt truyền thống	0	0	0	0	37	20	54	30,00	89	49,44	4,29
3	Người dân luôn sẵn sàng hỗ trợ để phát triển DLCĐ	0	0	0	0	55	44	67	37,22	58	32,22	4,02
Trung bình												4,05

(Nguồn: Kết quả khảo sát của nhóm tác giả)

Nhân tố “Cộng đồng địa phương”, được đánh giá ở mức khá tốt, dao động từ 3,84 đến 4,29. Nhìn chung, qua khảo sát thực địa cho thấy, người dân địa phương tại Lang Chánh khá thân thiện, hiếu khách, luôn có ý thức lưu giữ những nét sinh hoạt truyền thống và luôn sẵn sàng hỗ trợ để phát triển DLCĐ địa phương. Mặt khác, thời gian qua, cùng với sự quan tâm của tỉnh Thanh Hóa và các ngành chức năng, huyện Lang Chánh đã đẩy mạnh các hoạt động

quảng bá, xúc tiến; ban hành nhiều cơ chế, chính sách đầu tư; kêu gọi đầu tư để xây dựng hạ tầng kỹ thuật như đường giao thông, điện, nước sinh hoạt... Đồng thời, khuyến khích người dân địa phương tham gia kinh doanh lưu trú du lịch thông qua việc tập huấn kiến thức DLCĐ cho người dân; hỗ trợ kinh phí xây dựng các công trình phụ trợ; tăng cường hơn nữa nhận thức của cộng đồng dân cư về vai trò của phát triển DLCĐ đối với địa phương.

Ngoài ra, kết quả phân tích Cronbach's Alpha (phụ lục) cũng cho thấy: các thang đo trên đều có hệ số Cronbach's Alpha khá cao ($> 0,7$). Do đó, tất cả các thang đo của các biến sẽ được đưa vào phân tích nhân tố EFA. Kết quả phân tích EFA của 19 biến độc lập thì các biến được chia làm 5 nhóm nhân tố như ban đầu, các nhân tố đều hội tụ và không có nhóm nhân tố mới được tạo ra, các biến đều có hệ số Factor loading lớn hơn 0,5 cho thấy phân tích nhân tố là phù hợp.

3.2. Đề xuất giải pháp phát triển Du lịch cộng đồng trên địa bàn huyện Lang Chánh, tỉnh Thanh Hóa trong thời gian tới

Thông qua kết quả khảo sát ý kiến của người dân về các điều kiện ảnh hưởng đến phát triển DLCĐ tại huyện Lang Chánh có thể thấy hoạt động DLCĐ trên địa bàn huyện đã được chính quyền địa phương và người dân quan tâm đầu tư phát triển. Tuy nhiên, hoạt động này hiện vẫn còn một số tồn tại, hạn chế như: hệ thống cơ sở hạ tầng phục vụ du lịch còn thấp, chưa được đầu tư đồng bộ, cơ sở vật chất du lịch như cơ sở lưu trú, cơ sở phục vụ du lịch (nhà hàng, quán cà phê, điểm vui chơi giải trí...) vẫn chưa đáp ứng được nhu cầu khách du lịch. Sản phẩm du lịch còn đơn điệu và có nhiều điểm tương đồng, chưa khai thác hết tiềm năng để tạo ra sản phẩm du lịch đặc trưng của địa phương, chưa tạo sức cạnh tranh với các địa phương khác. Do đó, nghiên cứu đề xuất một số giải pháp như sau:

Về khai thác “*sự hấp dẫn của tài nguyên du lịch*”, cần có những chính sách ưu đãi hợp lý, khuyến khích cộng đồng dân cư địa phương tham gia cung cấp các dịch vụ du lịch; Phát triển DLCĐ cần gắn với phát triển, bảo tồn những nét văn hóa truyền thống, đặc trưng của người dân bản địa, để tạo nên nét văn hóa mang bản sắc riêng.

Đối với “*chính sách phát triển du lịch*”, để phát triển DLCĐ bền vững, địa phương cần xây dựng quy chuẩn về kinh doanh phục vụ du lịch, xây dựng cơ chế đào tạo, bồi dưỡng nguồn nhân lực du lịch, đáp ứng nhu cầu phát triển kinh tế xã hội của huyện. Triển khai hướng dẫn các quy chế về quản lý du lịch tại các địa bàn có điểm hoạt động DLCĐ.

Đối với yếu tố “*cơ sở vật chất hạ tầng*”, cần tăng cường công tác quy hoạch, đầu tư xây dựng hệ thống kết cấu hạ tầng vùng du lịch, chú trọng phát triển hệ thống giao thông; tập trung đầu tư hệ thống dịch vụ ăn uống, lưu trú, vui chơi giải trí nhằm phục vụ đời sống cộng đồng dân cư nói chung và phát triển DLCĐ nói riêng.

Đối với yếu tố “*an toàn an ninh*”, cần tiếp tục duy trì và phát huy lợi thế về an toàn an ninh trên địa bàn huyện; vận động người dân địa phương phát hiện và tố giác các hành vi vi phạm pháp luật.

Đối với yếu tố “*cộng đồng địa phương*”, cần tăng cường khuyến khích người dân tại địa phương tham gia các hoạt động phát triển du lịch khi có cơ hội. Đồng thời, nâng cao chất lượng nguồn nhân lực tại địa phương thông qua việc mở rộng các lớp tập huấn kỹ năng cũng như kiến thức phục vụ DLCĐ.

4. KẾT LUẬN

Kết quả nghiên cứu cho thấy, huyện Lang Chánh, tỉnh Thanh Hóa có nhiều tiềm năng trong việc phát triển DLCĐ với nguồn tài nguyên phong phú và đa dạng, có nhiều danh lam thắng cảnh đẹp cùng với các di tích lịch sử, văn hoá đậm đà bản sắc của các dân tộc, con người hoà đồng thân thiện, là điểm đến của nhiều du khách. Chính vì vậy, việc phát triển DLCĐ theo xu hướng tăng trưởng xanh và bền vững thực sự cần thiết và đây cũng là định hướng lâu dài trong điều kiện thay đổi về môi trường. Do đó, thời gian tới muốn phát triển DLCĐ trên địa bàn huyện Lang Chánh, thì cần đẩy mạnh các chính sách khai thác tài nguyên DLCĐ, quy hoạch và xây dựng sản phẩm du lịch đặc trưng dựa trên kinh tế nông nghiệp tại các vùng nông thôn, nâng cấp cơ sở hạ tầng, duy trì đảm bảo an toàn an ninh tại các điểm đến du lịch của địa phương.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1] Đảng bộ huyện Lang Chánh (2020), *Nghị quyết Đại hội Đảng bộ huyện lần thứ XXII, nhiệm kỳ 2015 - 2020, xác định phương hướng, mục tiêu, nhiệm vụ và giải pháp chủ yếu trong nhiệm kỳ 2020 - 2025*.
- [2] Trần Thị Hòa (2016), *Hoàn thiện nội dung phát triển DLCĐ tại thành phố Đà Nẵng*, Kỷ yếu Hội thảo khoa học quốc tế Phát triển DLCĐ khu vực Duyên hải Nam Trung bộ Việt Nam, Đà Nẵng.
- [3] Nguyễn Văn Lưu (2006), *Phát triển DLCĐ trong bối cảnh kinh tế thị trường*, Kỷ yếu Hội thảo Khoa học Bảo vệ môi trường du lịch với sự tham gia của cộng đồng, Hà Nội.
- [4] Trần Thị Xuân Mai (2019), *Quản lý nhà nước về du lịch tại Đồng bằng sông Cửu Long*, Luận án tiến sĩ, Học viện hành chính Quốc gia.
- [5] Võ Thị Thu Ngọc (2017), *Quản lý nhà nước về du lịch trên địa bàn Thừa Thiên Huế*, Tạp chí Khoa học Đại học Huế: Kinh tế và Phát triển, số 5C(126).
- [6] Quốc hội nước CHXHCNVN (2017), *Luật du lịch*, Nxb. Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
- [7] Nguyễn Đình Thọ (2011), *Phương pháp nghiên cứu khoa học trong kinh doanh*, Nxb. Lao động Xã hội, Hà Nội.
- [8] UBND huyện Lang Chánh (2021, 2022, 2023), *Báo cáo tổng kết Tình hình kinh tế - xã hội, quốc phòng - an ninh các năm 2021, 2022, 2023*.
- [9] UBND tỉnh Thanh Hóa (2020), *Quyết định số 354/QĐ-UBND ngày 22/01/2020 về việc xếp hạng di tích lịch sử - văn hóa và danh lam thắng cảnh cấp tỉnh*.
- [10] Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., Anderson, R. E. (2009), *Multivariate data analysis*, Hoboken, NJ: Prentice Hall.
- [11] World Tourism Organization (2004), *Tourism Highlights*, Edition, UNWTO, Madrid.
- [12] WWF (2001), *Guidelines for Community-based Ecotourism Development*, WWF International.

RESEARCHING CONDITIONS FOR COMMUNITY TOURISM DEVELOPMENT IN LANG CHANH DISTRICT, THANH HOA PROVINCE

Le Quang Hieu, Le Thi Binh, Hoang Van Thanh

ABSTRACT

Community-Based Tourism (CBT) development is the direction of many nations and locals, aiming to conserve and promote the traditional cultural values, preserve the environment and ecosystem. This study focuses on assessing the current state of Community-Based Tourism development in Lang Chanh district, Thanh Hoa province, thereby considering the conditions for Community-Based Tourism development by surveying, gathering opinions from local citizens. The research uses fieldwork methods and in-depth interviews to collect data, and also uses the following methods: descriptive statistics, analysis, comparison, etc. to process the collected data. From the results of this research, the authors propose solutions to promote the development of community tourism models in Lang Chanh district, Thanh Hoa province in the coming time.

Keywords: *Development, tourism, community, Lang Chanh district.*

* Ngày nộp bài: 16/5/2024; Ngày gửi phản biện: 17/5/2024; Ngày duyệt đăng: 13/6/2024